

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(1)
กิตติกรรมประกาศ	(2)
บทที่	
1. บทนำ	1
1.1 สภาพปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์	9
1.3 ขอบเขตการศึกษา	10
1.4 วิธีการศึกษา	10
1.5 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
1.6 ผลที่คาดว่าจะได้รับการศึกษา	30
2. แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติด้วยสาเหตุระหว่างเพศ	31
2.1 กรอบความคิดเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนกับการเลือกปฏิบัติโดย ไม่เป็นธรรม	32
2.1.1 นิยามศัพท์ที่สำคัญ	42
2.1.1.1 ความหมายของคำว่า "สิทธิ"	42
2.1.1.2 ความหมายของคำว่า "เสรีภาพ"	46
2.1.1.3 ความหมายของ "สิทธิมนุษยชน"	49
2.1.1.4 ความหมายของคำว่า "ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์"	53
2.1.2 แนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับหลักความเสมอภาค	57
2.1.2.1 ความหมายของคำว่า "ความเสมอภาค"	61
2.1.2.2 ความหมายของ "การเลือกปฏิบัติ"	63
2.2 กรอบความคิดเกี่ยวกับหลักความเสมอภาคทางเพศ	65
2.2.1 ความหมายของคำว่า "เพศ"	65
2.2.2 หลักความเสมอภาคระหว่างเพศ	68

2.2.2.1 ข้อห้ามในการเลือกปฏิบัติด้วยสาเหตุระหว่างเพศ	74
2.2.2.2 ข้อยกเว้น	78
2.2.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความไม่เสมอภาคระหว่างเพศ	82
2.2.3.1 ปัจจัยทั่วไป	82
2.2.3.2 ปัจจัยเฉพาะอันเกิดจากสภาพสังคมไทย	86
2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างสังคมกับศาสนา	92
2.3.1 ความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมายกับสังคม	92
2.3.1.1 กฎหมายกับศาสนา	95
2.3.1.2 กฎหมายกับศีลธรรม	96
2.3.1.3 กฎหมายกับจารีตประเพณี	97
2.3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับศาสนา	98
2.3.2.1 ในต่างประเทศ	106
2.3.2.2 ในประเทศไทย	110
3. สถานะของสตรีในพระพุทธศาสนา	116
3.1 วิวัฒนาการของสตรีในพระพุทธศาสนา	116
3.1.1 สมัยก่อนพุทธกาล	116
3.1.2 สมัยพุทธกาล	119
3.1.3 สมัยหลังพุทธกาล	123
3.2 ความเป็นมาและความหมายของสตรีในพระพุทธศาสนา	131
3.2.1 ความเป็นมาและความหมายของคำว่า “แม่ศรี”	131
3.2.1.1 ความเป็นมา	131
3.2.1.2 ความหมายของ “แม่ศรี”	133
3.2.2 ความเป็นมาและความหมายคำว่า “ภิกษุณี”	135
3.2.2.1 ความเป็นมา	135
3.2.2.2 ความหมายของ “ภิกษุณี”	138

3.3 สถานะและสิทธิของสตรีในพระพุทธศาสนาในต่างประเทศ	146
3.3.1 ประเทศไต้หวัน	146
3.3.2 ประเทศศรีลังกา	149
3.3.3 ประเทศเกาหลีใต้	152
3.3.4 ประเทศหมู่เกาะในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้	154
3.3.5 ประเทศพม่า	154
3.4 สถานะและสิทธิของแม่ชีและภิกษุณีในประเทศไทย	156
3.4.1 สถานะและสิทธิของแม่ชี	156
3.4.2 สถานะและสิทธิของภิกษุณี	161
4. ความสอดคล้องของพันธกรณีระหว่างประเทศกับสิทธิสตรีไทยในพระพุทธศาสนา ในปัจจุบัน	171
4.1 การคุ้มครองเสรีภาพในการนับถือศาสนาตามกฎหมาย ระหว่างประเทศ	171
4.1.1 ปฏิญญาสากลว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรี ค.ศ. 1967	173
4.1.2 อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ ค.ศ. 1979	174
4.1.3 กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. 1966	183
4.1.4 กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ค.ศ. 1966	187
4.2 ปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิของสตรีไทยใน พระพุทธศาสนา	189
4.2.1 กรณีคำสั่งห้ามบวชภิกษุณีของสมเด็จพระสังฆราช กรมหลวงชินวราลงกรณ	191

4.2.2 กรณีพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 ไม่รับสถานะของ ภิกษุณี	203
4.3 แนวทางในการรับรองสถานะทางกฎหมายของภิกษุณีในประเทศไทย ในอนาคต	210
5. ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ	215
5.1 ข้อสรุป	215
5.2 ข้อเสนอแนะ	221
ภาคผนวก	226
บรรณานุกรม	227
ประวัติการศึกษา	249